

Viite

Asia

Yleisten asioiden neuvosto 18.6.2019

Suomea edustaa kokouksessa eurooppaministeri Tytti Tuppurainen.

Neuvosto käy periaatekeskustelun EU:n tulevasta monivuotisesta rahoituskehyksestä 2021–2027. Puheenjohtajamaa Romania esittelee päivittämänsä luonnoksen ns. neuvottelulaatikoksi. Käytännössä neuvottelulaatikko on luonnos rahoituskehyssovimukseksi, jossa on jätetty hakasulkeisiin kaikki tasoa ja mitoituksia koskevat kohdat. Tulevana neuvoston puheenjohtajana Suomi korostaa tasapainoisen neuvottelulaatikkoluonnoksen merkitystä jatkotyölle. Suomi pitää tärkeänä, että kesäkuun Eurooppa-neuvoston (20.–21.6.) päätelmissä asetettaisiin tavoitteeksi pyrkiä sopuun rahoituskehuksesta päämiestasolla vuoden 2019 loppuun mennessä.

Neuvosto keskustelee kesäkuun Eurooppa-neuvoston päätelmäluonnoksesta. Suomi pitää tärkeänä, että periaatteellinen yhteisymmärrys mahdollisimman tasapainoisesta EU:n korkean tason nimityspaketista saavutetaan mahdollisimman pian. Suomi tavoittelee EU:n pitkän aikavälin ilmastotoimien rakentamista niin, että EU saavuttaa hiilineutraaliuden ennen vuotta 2050. Suomi tukee EU:n yhtenäistä ja johdonmukaista toimintalinjaa vastauksena Venäjän Ukrainan tilannetta epävakauttaviin toimiin. Suomi painottaa, että disinformaation torjunta on osa laajempaa hybridiuhkiin vastaamista.

Eurooppa-neuvoston päätelmäluonnokseen kytkeytyy tällä kertaa myös EU:n tuleva strateginen ohjelma. Suomi katsoo, että strategisen ohjelman tulee antaa mahdollisimman konkreettista ohjausta EU:n toimielimille. Ohjelmatekstiin tulisi saada myönteinen ja proaktiivinen sävy. Suomen tavoitteena on vahva, yhtenäinen ja toimintakykyinen EU, jolla on kyky ratkaista globaaleja haasteita ja tarttua murrosten tuomiin mahdollisuuksiin. EU:n tulee olla ekologisesti kestävä globaali ilmastojohtaja sekä sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä, kilpailukykyinen ja turvallinen unioni, joka vahvistaa oikeusvaltioperiaatetta ja ihmisoikeuksia. Eurooppalaisessa yhteistyössä keskitytään unionin eurooppalaista lisäarvoa tuottaviin ydintehtäviin kuten ilmastopolitiikkaan, kauppapolitiikkaan, sisämarkkinoihin, sosiaalisiin oikeuksiin sekä sisäiseen ja ulkoiseen turvallisuuteen.

Neuvosto keskustelee myös komission laajentumispaketista ja sitä koskevista neuvoston päätelmistä. Suomi katsoo, että uskottava laajentumispolitiikka on investointi koko Euroopan rauhaan, vakauteen, turvallisuuteen ja talouskasvuun. Laajentumispolitiikan tulee perustua tiukalle ehdollisuudelle ja asetettujen jäsenyyskriteereiden täysimääräiselle täyttämislle. Jokaista maata tulee arvioida sen oman edistymisen perusteella ja jokaisen EU-lähentymisessä tulee edetä sitä mukaa, kun lähentymislle asetetut ehdot täyttyvät. Oikeusvaltiosektorin uudistukset ovat laajentumispolitiikan ytimessä. Suomi tukee jäsenyysneuvotteluiden aloittamista Pohjois-Makedonian ja Albanian kanssa.

Lisäksi neuvoston on määrä keskustella horisontaalisesta yhteenlutoasiakirjasta koskien vuoden 2019 maakohtaisia suosituksia sekä toimittaa ao. yhteenlutoasiakirja Eurooppa-neuvostolle.

Asialista:

Esityslistan hyväksyminen

(mahd.) A-kohtien hyväksyminen

- a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo
- b) Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Lainsäädäntökäsittelyt

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Monivuotinen rahoituskehys 2021–2027

s. 3

Periaatekeskustelu

Muut kuin lainsäädäntöasiat

20. ja 21. kesäkuuta 2019 kokoontuvan Eurooppa-neuvoston valmistelu:

s. 6

Päätelmät

Keskustelu

Eurooppa-neuvoston jatkotoimet

Tilannekatsaus

Laajentuminen sekä vakautus- ja assosiaatioprosessi

s. 9

Keskustelu

Päätelmät

Hyväksyminen

Eurooppalainen ohjausjakso – Laaja-alainen mietintö maakohtaisista suosituksista

s. 12

Hyväksyminen

Toimittaminen Eurooppa-neuvostolle

Muut asiat

Valtioneuvoston kanslia

PERUSMUISTIO

VNEUS2019-
00387VNEUS Kaunisvaara Johanna(VNK),
Tikkanen Joanna(VNK)

11.06.2019

Asia

YAN 18.6.2019; Monivuotinen rahoituskehys 2021–2027; Periaatekeskustelu

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 18.06.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Rahoituskehystä käsitellään 18.6. yleisten asioiden neuvoston julkisessa käsittelyssä. Rahoituskehys on esillä myös kesäkuun Eurooppa-neuvoston kokouksessa.

Neuvoston puheenjohtajamaa Romania jakoi jäsenmaille 31.5. ensimmäisen päivitetyn versionsa neuvottelulaatikkoluonnokseksi (revised draft Negotiating Box, 9500/19). Päivitettyä luonnosta on käsitelty työryhmä- ja Coreper II -kokouksissa kesäkuun alussa. Puheenjohtaja jakoi 10.6. toisen päivitetyn luonnoksen (10010/19), jossa puheenjohtaja toteaa aikomuksenaan olevan esitellä luonnos yleisten asioiden neuvostossa 18.6. Tätä muistiota laadittaessa ei ole tiedossa, aikooko puheenjohtaja jakaa vielä uutta päivitettyä luonnosta ennen yleisten asioiden neuvoston kokousta.

Käytännössä neuvottelulaatikkoasiakirja on luonnos rahoituskehyssovimukseksi, jossa on jätetty hakasulkeisiin kaikki tasoa ja mitoituksia koskevat kohdat. Tämän pohjalta käydään myöhemmin varsinaiset rahoituskehysneuvottelut.

Rahoituskehykseen liittyen on käyty lukuisia temaattisia keskusteluja työryhmässä ja yleisten asioiden neuvostossa kevään 2019 aikana. Lisäksi puheenjohtaja on järjestänyt bilateraalikeskusteluja työryhmä- ja pysyvien edustajien tasolla.

Suomen kanta

Valtioneuvoston kannat komission rahoituskehys ehdotukseen on tuotu esille E 29/2018 -kirjeessä sekä U 45/2018 -kirjelmässä. Valtioneuvoston tarkennetut menopuolen neuvottelukannat on tuotu esille EJ 24/2018 jatkokirjeessä.

Tulevana neuvoston puheenjohtajana Suomi korostaa tasapainoisen neuvottelulaatikko-asiakirjaluonnoksen merkitystä jatkotyölle.

Ehdotusten rahoituksen mitoittamiseen otetaan erikseen kantaa osana rahoituskehysneuvottelujen kokonaisuutta.

Pääasiallinen sisältö

Romanian päivitetty neuvottelulaatikkoasiakirjaluonnos (10010/19) sisältää puheenjohtajan muutosehdotuksia syksyllä 2018 Itävallan puheenjohtajakaudella valmisteltuun neuvottelulaatikkoasiakirjaluonnokseen. Puheenjohtaja ehdottaa useita muutoksia sekä menettää tulopuolta koskeviin tekstiosioihin, kuten esimerkiksi ilmastotavoitteita, koheesiopolitiikan alueluokkajakoa, kehyksen joustoelementtejä ja maatalouden suoria tukia sekä uusia omia varoja koskeviin kohtiin. Luonnoksen alussa puheenjohtaja kuvaa tähänastista neuvostokäsittelyä ja saavutettua edistystä horisontaalisella ja sektoritasolla. Puheenjohtaja toteaa, että päivitetty neuvottelulaatikkoluonnos kuvastaa tähänastisia neuvostossa ja jäsenmaiden kanssa käytyjä keskusteluja. Puheenjohtaja toteaa, että päivitetty luonnos on laadittu puheenjohtajan vastuulla eikä se sido jäsenmaita.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Neuvosto antaa erityistä lainsäätämisyjärjestystä noudattaen asetuksen, jossa vahvistetaan monivuotinen rahoituskehys. Neuvosto tekee ratkaisunsa yksimielisesti saatuaan Euroopan parlamentin jäsentensä enemmistöllä antaman hyväksynnän.

Rahoituskehysasetus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 312 artiklaan ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen (Euratom-sopimus) 106a artiklaan.

Käsittely Euroopan parlamentissa

EP:n yleisesittelijöinä toimivat Jan Olbrycht (EPP, PL) sekä Isabelle Thomas (S&D, FR).

EP:n on hyväksynyt monivuotisen rahoituskehys ehdotuksen osalta mietinnön (Interim Report, A8-0358/2018) 14.11.2018.

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 14.6.2019.

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 14.6.2019.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ehdotuksilla ei ole välitöntä vaikutusta Ahvenanmaan asemaan.

Taloudelliset vaikutukset

Komission ehdotuksen taloudelliset vaikutukset kuvataan tarkemmin valtioneuvoston U 45/2018 -kirjelmässä.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Puheenjohtajan päivitetty neuvottelulaatikkoasiakirjaluonnos, 7.6.2019 (10010/19);
Multiannual Financial Framework (MFF) 2021–2027: revised draft Negotiating Box.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Joanna Tikkanen, EU-erityisasiantuntija, valtioneuvoston kanslia, +358295160542,
joanna.tikkanen@vnk.fi

Johanna Kaunisvaara, EU-avustaja, valtioneuvoston kanslia, +358295160400,
johanna.kaunisvaara@vnk.fi

EUTORI-tunnus

EU/2018/0986, EU/2018/0993

Liitteet**Viite**

Valtioneuvoston kanslia

PERUSMUISTIO

VNEUS2019-
00411

VNEUS Koikkalainen Anna(VNK)

11.06.2019

Asia

YAN; Kesäkuun Eurooppa-neuvoston päätelmäluonnos

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 18.06.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Neuvosto käy keskustelun Eurooppa-neuvoston päätelmäluonnoksesta. Neuvostossa käsiteltävä versio päätelmäluonnoksesta jaetaan jäsenmaille 17.6.

Lisäksi neuvosto saa tilannekatsauksen maaliskuun Eurooppa-neuvoston päätelmien toimeenpanosta.

Suomen kanta

Suomi katsoo, että EU:n uuden strategisen ohjelman tulee antaa mahdollisimman konkreettista ohjausta EU:n toimielimille. Ohjelmatekstiin tulisi saada myönteinen ja proaktiivinen sävy. Suomen tavoitteena on vahva, yhtenäinen ja toimintakykyinen EU, jolla on kyky ratkaista globaaleja haasteita ja tarttua murrosten tuomiin mahdollisuuksiin. EU:n tulee olla ekologisesti kestävä globaali ilmastojohtaja sekä sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä, kilpailukykyinen ja turvallinen unioni, joka vahvistaa oikeusvaltioperiaatetta ja ihmisoikeuksia. Eurooppalaisessa yhteistyössä keskitytään unionin eurooppalaista lisäarvoa tuottaviin ydintehtäviin kuten ilmastopolitiikkaan, kauppapolitiikkaan, sisämarkkinoihin, sosiaalisiin oikeuksiin sekä sisäiseen ja ulkoiseen turvallisuuteen.

Suomi pitää tärkeänä, että periaatteellinen yhteisymmärrys mahdollisimman tasapainoisesta korkean tason nimityspaketista saavutetaan mahdollisimman pian. Näin voidaan varmistaa sujuva siirtymä uuteen lainsäädäntökauteen ja alkaa muodostaa rakentavia suhteita toimielinten välille.

Suomi pitää tärkeänä, että Eurooppa-neuvoston päätelmissä asetettaisiin tavoitteeksi pyrkiä sopuun rahoituskehyksestä päämiestasolla vuoden 2019 loppuun mennessä.

Suomi tavoittelee EU:n pitkän aikavälin ilmastotoimien rakentamista niin, että EU saavuttaa hiilineutraaliuden ennen vuotta 2050.

Suomi korostaa Ukrainan suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta eikä tunnusta Krimin laitonta liittämistä Venäjään. Suomi tukee EU:n yhtenäistä ja johdonmukaista toimintalinjaa vastauksena Venäjän Ukrainan tilannetta epävakauttaviin toimiin.

Suomi painottaa, että disinformaation torjunta on osa laajempaa hybridiuhkiin vastaamista.

Pääasiallinen sisältö

Kesäkuun Eurooppa-neuvoston aiheina ovat seuraava institutionaalinen sykli, monivuotinen rahoituskehys, ilmastonmuutos, ulkosuhteet ja muut asiat. Muiden asioiden osalta käsiteltäneen eurooppalaista ohjausjaksoa ja disinformaatiota.

Eurooppa-neuvoston päätelmät sisältänevät seuraavia kysymyksiä:

1. Seuraava institutionaalinen sykli

Eurooppa-neuvosto hyväksyy EU:n strategisen ohjelman vuosille 2019–2024 ja tekee tarvittavat päätökset nimityksistä seuraavaa institutionaalista sykliä varten.

2. Monivuotinen rahoituskehys

Eurooppa-neuvosto huomioi Romanian puheenjohtajakaudella saavutetun edistyksen koskien monivuotista rahoituskehystä ja kehottaa jatkamaan neuvottelulaatikkoasiakirjan työstämistä Suomen puheenjohtajakaudella. Eurooppa-neuvosto palaa asiaan, mahdollisesti joulukuussa 2019.

3. Ilmastonmuutos

Eurooppa-neuvosto korostaa YK:n pääsihteerin ilmastohuippukokouksen merkitystä Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttamisessa. Neuvostoa ja komissiota kehoitetaan edistämään työtä EU:n oikeudenmukaiseksi siirtymiseksi ilmastoneutraaliuteen. Eurooppa-neuvosto viimeistelee vuoden loppuun mennessä ohjeistuksensa, jotta EU:n pitkän tähtäimen päästövähennysstrategia voidaan hyväksyä vuoden 2020 alussa. Eurooppa-neuvosto huomioi myös sitoumuksen ilmastorahoituksen lisäämiseen.

4. Ulkosuhteet

Eurooppa-neuvosto korostaa itäisen kumppanuuden merkitystä ja pyytää komissiota ja korkeaa edustajaa esittämään lisätoimia vuoteen 2020 mennessä.

Eurooppa-neuvosto ilmaisee syvimmän huolensa Venäjän Minskin sopimusten vastaisesta säädöksestä koskien passien helpotettua myöntämistä Ukrainan Donetskin ja Luhanskin alueiden eräissä osissa. Eurooppa-neuvosto toistaa vaatimuksensa Venäjälle vapauttaa pidätetyt ukrainalaiset merimiehet, palauttaa takavarikoidut alukset ja turvata vapaa merenkulku Kertšinsalmessa kansainvälisen oikeuden mukaisesti. Eurooppa-neuvosto korostaa Minskin sopimusten toimeenpanoa ja on valmis harkitsemaan lisätoimia Itä-Ukrainan tilanteen vuoksi, ml. em. passien tunnustamatta jättämistä.

Eurooppa-neuvosto saattaa käsitellä myös Kyproksen ja Turkin välistä tilannetta liittyen Turkin ilmoitukseen koeporauksista Kyproksen talousvyöhykkeellä.

5. Muut asiat

Eurooppalaisen ohjausjakson osalta Eurooppa-neuvosto keskustelee horisontaaliasiakirjan pohjalta päätelmästä koskien maakohtaisia suosituksia.

Eurooppa-neuvosto huomioi puheenjohtajavaltion yhteistyössä komission ja korkean edustajan kanssa laatiman selvityksen saaduista kokemuksista koskien disinformaatiota ja vaaleja. Se korostaa työn jatkamista disinformaatiolta suojautumiseksi ml. verkossa tapahtuvan manipulaation osalta.

Eurooppa-neuvosto korostaa tarvetta käsitellä hybridiuhkia koordinoitulla tavalla. Se huomioi kyberdiplomatian työkalupakin toimeenpanossa saavutetun edistyksen.

Eurooppa-neuvosto voi käsitellä laajentumista.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 14.6.

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 14.6.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

8949/19 CO EUR-PREP 16

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VNEUS/Koikkalainen puh. 0295 160 601

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Ulkoministeriö

PERUSMUISTIO

UM2019-00575

EUR-40 Karjalainen Keijo

11.06.2019
JULKINEN

Asia

Laajentuminen sekä vakautus- ja assosiaatioprosessi

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 18.06.2019 - 18.06.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Neuvosto keskustelee komission 29.5.2019 julkaisemasta laajentumispaketista. Laajentumispakettia koskevien päätelmien käsittely on alkanut työryhmässä, mutta kaikilla jäsenmailla ei näytä olevan valmiutta hyväksyä päätelmiä kesäkuun yleisten asioiden neuvostossa, joten todennäköisesti päätelmien hyväksyminen siirtyy kesän yli.

Suomen kannat komission laajentumispakettiin on määritelty eduskunnalle 14.6.2019 toimitettavassa E-kirjeessä UM2019-00544.

Suomen kanta

Uskottava laajentumiskäytäntö on investointi koko Euroopan rauhaan, vakauteen, turvallisuuteen ja talouskasvuun.

Laajentumiskäytännön tulee perustua tiukalle ehdollisuudelle ja asetettujen jäsenyyskriteereiden täysimääräiselle täyttämiseksi. Kukin jäsenyysprosessissa oleva maa etenee omien ansioidensa perusteella. Jokaista maata tulee arvioida sen oman edistymisen perusteella ja jokaisen EU-lähentymisessä tulee edetä sitä mukaa, kun lähentymiselle asetetut ehdot täyttyvät.

Kattavat ja johdonmukaiset oikeusvaltiosektorin uudistukset ovat laajentumiskäytännön ytimessä. Jäsenyysprosessissa olevien maiden tulee saavuttaa aiempaa ripeämmin aitoja ja kestäviä tuloksia keskeisimpien jäsenyyskriteerien täyttämiseksi, etenkin oikeusvaltiosektorilla.

Suomi tukee jäsenyysneuvotteluiden aloittamista Pohjois-Makedonian ja Albanian kanssa.

Pääasiallinen sisältö

Komissio julkaisi 29.5.2019 vuotuisen laajentumispakettinsa, joka sisältää yleisosion sekä maakohtaiset raportit Montenegrosta, Serbiasta, Pohjois-Makedoniasta, Albaniasta, Kosovosta ja Turkista. Samassa yhteydessä komissio julkaisi lausunnon ja laajan

raportin, jotka koskevat Bosnia-Hertsegovinan vuonna 2016 jättämää EU-jäsenyyshakemusta.

Tällä hetkellä EU-jäsenyysneuvotteluita käydään Montenegron ja Serbian kanssa. Komissio toteaa, että Montenegron neuvottelujen jatkoedistys riippuu keskeisesti siitä, miten Montenegro etenee oikeusvaltiosektorin uudistuksissa. Serbian neuvotteluiden eteneminen riippuu ennen kaikkea siitä, miten Serbia edistyy oikeusvaltiosektorin uudistuksissa ja Kosovo-suhteen normalisoinnissa.

Pohjois-Makedonia ja Albania ovat EU:n jäsenehdokasmaita ja komissio suosittelee jäsenyysneuvotteluiden aloittamista kummankin kanssa. Komissio suositteli tätä jo vuonna 2018 ja toteaa, että kumpikin maa on edistynyt ja saavuttanut konkreettisia tuloksia erityisesti kesäkuussa 2018 neuvoston päätelmissä asetettujen ehtojen osalta.

Bosnia-Hertsegovinan jäsenyyshakemusta koskevassa lausunnossaan komissio toteaa, että maa ei vielä täytä poliittisia ja taloudellisia jäsenyyskriteerejä ja se on myös muissa uudistuksissa vasta alkuvaiheessa EU-jäsenyyden asettamien velvoitteiden täyttämiseksi. Lausunnon pohjalta tullaan neuvottelemaan neuvoston päätelmät myöhemmin.

Komissio toteaa, että Kosovon tulee siirtää huomio takaisin EU-lähentymisen edellyttämiin uudistuksiin ja korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden vastaisia toimia tulee tehostaa.

Turkin EU-jäsenyysneuvottelut eivät etene. Komission arvion mukaan Turkki on edelleen etäännyttänyt EU:sta. Turkin ilmaisema EU-jäsenyyteen sitoutuminen ei ole konkretisoitunut tätä edistävinä uudistuksina. Maan oikeusvaltion kehitys on komission arvion mukaan ollut huolestuttavaa. EU ja Turkki jatkavat vuoropuhelua ja yhteistyötä eri aloilla, ml. muuttoliiketyhteistyö.

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 14.6.2019

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 14.6.2019

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

COM(2019) 260 final, 29.5.2019

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

UM / Keijo Karjalainen, p. 0295 352 030

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Valtiovarainministeriö

PERUSMUISTIO

VM2019-00325

KO Heinonen Miika(VM), Vartia
Laura(VM), Kekäläinen Antti(VM)

11.06.2019

JULKINEN

Asia

**Yleisten asioiden neuvosto 18.6.2019, Bryssel;
Eurooppalainen ohjausjakso – Laaja-alainen mietintö maakohtaisista suosituksista**

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 18.06.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio julkaisi ehdotuksensa maakohtaisista suosituksista 5.6. Tavanomaista myöhäisemmän julkistusajankohdan vuoksi niiden käsittelyprosessi eroaa tänä vuonna hieman totutusta.

Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvosto (TSTK) käy 13.6. horisontaalisen keskustelun maakohtaisten suositusten työllisyyttä ja sosiaalipolitiikkaa koskevista näkökohdista. Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (ECOFIN) käsittelee 14.6. suositusten talous- ja finanssipoliittisia näkökantoja koskevaa horisontaalista muistiota.

Yleisten asioiden neuvosto keskustelee 18.6. horisontaaliasiakirjasta, jossa esitetään yhteenveto TSTK- ja ECOFIN-neuvostoissa käsitellyistä kysymyksistä, ja toimittaa yhteenvedon Eurooppa-neuvostolle. Tämä horisontaaliasiakirja jaetaan vasta TSTK- ja ECOFIN-kokousten jälkeen.

Lopullisia maakohtaisia suosituksia valmistellaan talous- ja rahoituskomiteassa, talouspoliittisessa komiteassa, työllisyyskomiteassa ja sosiaalisen suojelun komiteassa. Niitä käsitellään vielä TSTK-neuvostossa 8.7. ennen suositusten vahvistamista 9.7. ECOFIN-neuvostossa.

Suomen kanta

Suomi ottaa asian tässä vaiheessa tiedoksi.

Pääasiallinen sisältö

Komission mukaan maakohtaiset suositukset (Country Specific Recommendations, CSR) kannustavat jäsenmaita lisäämään kasvupotentiaaliaan tukemalla investointeja, tekemällä kestävä kehitystä ja osallistavaa kasvua vahvistavia rakenteellisia uudistuksia ja toteuttamalla järkevää finanssipolitiikkaa.

Korkean velkasuhteen jäsenmaita suositetaan vahvistamaan taloudellisia puskureita ja maita, joissa on finanssipoliittista liikkumavaraa, suositetaan käyttämään sitä esim. investointeihin.

Työttömyys ja köyhyys ovat laskeneet Euroopassa, mutta säilyvät edelleen korkealla tasolla osassa jäsenmaista. Komissio suositaa usealle jäsenmaalle parannuksia sosiaaliturvajärjestelmien riittävyyteen ja tehokkuuteen. Komissio painottaa myös inhimilliseen pääomaan ja osaamiseen tehtävien investointien merkitystä tuottavuuden ja talouskasvun kannalta ja suositaa koulutusjärjestelmien kehittämistä usealle jäsenmaalle. Myös eläkejärjestelmien ja terveydenhuollon uudistukset ovat saaneet paljon huomiota.

Tämän vuoden suosituksissa investoinnit ovat saaneet erityistä huomiota ja komission tavoitteena on löytää kaikkein tuottoisampia investointeja sekä rakenteellisia ja lainsäädännöllisiä esteitä, jotka haittaavat yksityisiä investointeja. Lisäksi komissio suositaa rakenteellisia uudistuksia, jotka vahvistavat taloudellista vakautta, vähentävät järjestämättömiä luottoja, helpottavat asuntomarkkinoiden pullonkauloja, puuttuvat sektorikohtaiseen sääntelyyn ja vähentävät hallinnollista taakkaa.

Työmarkkinoiden olosuhteet ovat paranevat jatkuvasti, mutta maiden, alueiden ja ihmisryhmien välillä on suuria eroja. Osa työllisyys- ja sosiaalipolitiikan alalla annetuista suositusehdotuksista tukevat kohdennettuja investointeja aktiivisen työvoimapolitiikan tehokkuuden parantamiseksi, kun osa suosituksista taas keskittyy sukupuolten välisten erojen kaventamiseen esimerkiksi lastenhoidon ja pitkäaikaishoidon vastuun tasaamisen avulla.

Vaikka köyhyys on laskussa, on se pysynyt korkealla tasolla joissain jäsenmaissa. Erityisesti heikommassa asemassa olevat ryhmät, kuten vammaiset ja maahanmuuttajataustaiset kohtaavat yhä monia haasteita. Useiden maiden suositusehdotukset koskevat sosiaalisten suojelun järjestelmien kattavuutta, tasoa ja tehokkuutta. Lisäksi useille maille on annettu suositusehdotuksia koskien eläkejärjestelmien kestävyyttä ja riittävyyttä sekä pääsyn takaamista laadukkaaseen ja kestävään terveydenhuoltoon.

Jäsenmaiden investointiprioriteetteihin liittyen komissio toteaa, että tutkimus- ja kehityksenot laskivat voimakkaasti finanssikriisin myötä ja että ne ovat EU:ssa esimerkiksi Kiina ja USA:ta matalammalla tasolla suhteessa bruttokansantuotteeseen. Komissio suositaa, että nykyistä talouskasvua tulisi hyödyntää investointeihin, joiden avulla Euroopan taloutta voitaisiin modernisoida, teollisuuden, liikenteen ja energiatuotannon hiilipäästöjä vähentää, sekä investoimalla koulutukseen, taitoihin ja osaamiseen.

EU2020-tavoitteiden saavuttamisen osalta kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoite (20 % vuoden 1990 tasosta) on jo saavutettu ja kunnianhimoisempia tavoitteita asetettu. Myös uusiutuvan energian vähimmäistavoiteosuus (20 %) tulee todennäköisesti saavutetuksi. Koulutuksenkin osalta on saavutettu positiivista kehitystä ja tavoite siitä, että vähintään 40 prosentilla 30-34 vuotiaista olisi kolmannen asteen tutkinto tuli saavutetuksi viime vuonna, joskin useat maat ovat jäljessä kansallisista tavoitteistaan. Koulunsa kesken jättävien osuus on laskenut ja on enää puoli prosenttiyksikköä tavoitetason 10 % yläpuolella, joskin lasku on hidastunut selvästi. Jos positiivinen kehitys jatkuu, on mahdollista, että 75 prosentin työllisyysastetavoite (20-64 vuotiaat) tulee saavutetuksi. Positiivisesta kehityksestä huolimatta joidenkin jäsenmaiden ja tiettyjen ihmisryhmien työllisyysaste on alhainen. Tämä korostaa tarvetta jatkaa uudistuksia, jotta työllisyystavoite saavutetaan.

Sen sijaan köyhyyden ja syrjäytymisen vähentämistä koskeva tavoite ei näytä tulevan saavutetuksi. Sekä työllisyys- että köyhyystavoitteet ovat sensitiivisiä yleiselle taloudelliselle kehitykselle. Myöskään tutkimus- ja kehitysmenojen BKT-suhdetta koskevaa tavoitetta (3 %) ei saavuteta.

Suomen vuoden 2019 maakohtaiset suositukset

Komissio julkaisi ehdotuksensa maakohtaisiksi suosituksiksi 5.6. Suomi, sai tänä vuonna neljä suositusta, joista sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta, työmarkkinoita ja rahoitusmarkkinoita koskevat suositukset säilyivät sisällöltään pääosin samanlaisina. Julkisen talouden suosituksessa edellytetään edelleen keskipitkän aikavälin tavoitteen saavuttamista ottaen huomioon, että Suomelle myönnetyt poikkeamat päättyivät vuoteen 2019. Lisäksi suosituksessa annetaan tavoitteeseen johtava nettoperusmenojen kasvun rajoite. Uutena suosituksena on investointeja koskeva suositus, jossa suositetaan ohjaamalla talouspolitiikalla investointeja tutkimukseen ja kehitykseen sekä vähähiiliseen, energiatehokkaaseen ja kestävään liikenteeseen. Kaikki maat saivat komissiolta investointeja koskevan suosituksen.

Komission suositukset perustuvat maaraaporttiin, jossa nostettiin esiin väestön ikääntymisen tuoma paine julkiseen talouteen ja sitä kautta tarve hillitä sosiaali- ja terveysmenojen kasvupainetta. Komissio toteaa Suomen työllisyysasteen olevan vielä alhainen suhteessa pohjoismaisiin verrokkeihin ja rakenteellinen työttömyysaste korkea, joten toimia työteon kannusteiden parantamiseksi ja siten työn tarjonnan lisäämiseksi tarvitaan edelleen. Toiseen suositukseen tuli tänä vuonna uutena maininta osaamisen kehittämisestä, mikä liittyy talouden rakenteellisiin muutoksiin sopeutumiseen. Kotitalouksien velkaantumisen kasvu nähdään myös riskinä, jota tulee seurata tiiviisti.

Suositus 1: Varmistaa, että julkisten nimellisten nettoperusmenojen kasvu ei ylitä 1,9 prosenttia vuonna 2020, mikä vastaa 0,5 prosenttiyksikön vuosittaista rakenteellisen jäämän kohentumista. Vahvistaa sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannustehokkuutta ja tasapuolista hoitoon pääsyä.

Suositus 2: Parantaa työn vastaanottamisen kannustimia, osaamisen kehittämistä ja aktiivista osallistumista työmarkkinoille, erityisesti hyvin integroiduilla palveluilla työttömille ja työvoiman ulkopuolella oleville.

Suositus 3: Keskittää investointeja koskevaa talouspolitiikkaa tutkimukseen ja innovaatioihin sekä vähähiiliseen, energiatehokkaaseen ja kestävään liikenteeseen ottaen huomioon alueelliset eroavaisuudet.

Suositus 4: Vahvistaa kotitalouksien velkaantumisen seurantaa ml. perustamalla positiivisen luottorekisterijärjestelmä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta pe 14.6.

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta pe 14.6.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Horisontaalinen muistio maakohtaisista suosituksista

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/KO EU-avustaja Miika Heinonen, p. 0295 160 321

VM/KO finanssineuvos Laura Vartia, p. 0295 530 228

VM/KO finanssiasiantuntija Antti Kekäläinen, p. 0295 530 386

Sähköposti: etunimi.sukunimi@vm.fi

TEM Tallamaria Maunu, p. 050 3188 521

STM Jere Päivinen, p. 050 406 1274

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

LIITTEET

Asiasanat	EU:n tulevaisuus, Eurooppa-neuvosto, laajentuminen, rahoituskehykset, YAN Yleisten asioiden neuvosto, talouspolitiikka
Hoitaa	UM, VM, VNK
Tiedoksi	ALR, EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, SM, SP, STM, TEM, TPK, TULLI, VTV, YM
